

Fylkesmannen i Oppland

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saknr.: 151844	Doknr.: 33
Mottatt: 13 APR 2016	
Saksbeh.:	Ark.:
Kopi:	Avskr.:

Deres referanse 15/844
Vår referanse 2016/1951-2 451.0 SHO
Saksbehandler Stig Horsberg, tlf. 61 26 61 50
Avdeling Landbruksavdelingen

Dato 11.04.2016

Høringsuttalelse - Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap

Vi viser til brev av 14. mars 2016 med høringsnotat om ny forskrift om tilskudd til tiltak i utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap. Fylkesmannen i Oppland har nedenstående merknader til forslaget.

Til § 1 og § 4

Formålet for utvalgte kulturlandskap er formulert slik at tilskudd skal gis til tiltak rettet mot spesifikke miljøverdier, ikke for å støtte opp om landbruksdrift i områdene. Dette står i motsetning til formålet for tilskudd til verdensarvområdene, som skal «styrke landbruket». For utvalgte kulturlandskap som er preget av aktivt jordbruk og der miljøverdiene i veldig stor grad er knyttet til fortsatt jordbruksdrift og beitebruk, virker formålet innsnevrende i forhold til tidligere føringer. Det er vanskelig å se hvorfor de to formålene er så forskjellig formulert, særlig når dette gir et inntrykk av at virkeområdet for utvalgte kulturlandskap er snevret inn.

I vårt område, Nordherad, er det bl.a. gitt årlige tilskudd til drift og skjøtsel, som har inkludert en viss driftsstøtte til jordbruksareal og et grunnbeløp som støtte til driften. Det er også gitt tilskudd til enkelte mindre investeringstiltak på driftsbygninger for beitedyr der tiltakene vanskelig kan få støtte fra andre offentlige kilder. Tilskuddene har da forutsatt en klart større egenandel enn tilskuddet. Vi tror den helhetlige tilnærmingen og sterke vektleggingen av jordbruksdrift som forutsetning for å opprettholde landskapsverdiene har vært en suksessfaktor for det gode samarbeidet med bønder i Nordherad.

Opplistingen av tiltak i § 4 er ikke uttømmende, men gir heller ikke inntrykk av at ordningen er ment å omfatte støtte til jordbruksdrift. Samtidig virker ikke tiltakene som er nevnt, konsistent med formålet for verdensarvområdene i § 1.

Vi vil også peke på at det fra før er gitt sterke føringer om å arbeide for næringsutvikling i de utvalgte kulturlandskapene. Det er vanskelig å se at forskriften åpner for å gi tilskudd til næringsutviklingstiltak, som i mindre grad enn jordbruksdrift vil ha konkret effekt på miljøverdiene. Dersom næringsutviklingstiltak ikke skal omfattes av ordningen, vil det gi begrensede muligheter for Fylkesmannen til å være en aktiv pådriver og bidragsyter til næringsutvikling.

Til § 5

Forslaget innebærer at det settes en fast søknadsfrist for alle fylker. Dette oppfatter vi som lite fleksibelt i forhold til innarbeidete forskjeller i forvaltningsrutiner og framdrift i arbeidet gjennom året fra fylke til fylke. Forslaget synes å være begrunnet med at det ikke trengs særskilt kunngjøring av fristen når den står i forskriften. Vi mener at aktiv informasjon om søknadsfristen i praksis uansett vil være nødvendig hvert år for å nå flest mulig potensielle søkere. Kunngjøring vil heller ikke være spesielt ressurskrevende overfor en så begrenset søkergruppe.

Fylkesmannen i Oppland foreslår derfor at ordlyden i første ledd blir at «...innen den datoen fylkesmannen fastsetter».

Til § 7

Paragrafen er formulert slik at den utelukkende virker rettet mot engangstiltak med definert kostnad og sluttresultat. Årlige tilskudd til skjøtselstiltak m.m. vil derimot i hovedsak bli gitt til årlig, løpende virksomhet som har til hensikt å opprettholde ev. forbedre tilstanden i området. Slik tilskudd vil normalt ha standardiserte satser og vilkår og ikke kreve et bestemt sluttresultat innen et bestemt tidspunkt. Det er vanskelig og gir sannsynligvis liten mening å definere hva et regnskap for slike tiltak eventuelt skal omfatte.

Det bør på bakgrunn av dette tas inn et avsnitt som åpner for årlige tilskudd basert på definerte driftsoppgaver og vilkår. Her bør det ikke være krav til regnskap, men til rapportering om at oppgaver er utført i tråd med vilkårene som er satt. Årlige utbetalinger bør dessuten kunne utbetales uten krav om at 25 % av tilskuddet skal holdes tilbake, med tanke på at tilskudd for eksempel kan innvilges som en samlet ramme for en femårsperiode.

Tilleggs kommentar

I høringsnotatet står det at forskriften ikke skal erstatte det frivillige og avtalebaserte samarbeidet som har vært. Slik vi forstår det, er intensjonen at forvaltningen skal baseres på både søknader/tilskuddsbrev og frittstående avtaler. Vi ser at det kan skape formelle og praktiske utfordringer å operere med to parallelle system for forvaltning av tilskuddene. Det synes på den ene siden uklart hvilken status en frittstående avtale som ikke innebærer noen økonomiske forpliktelse for staten vil ha. På den andre siden vil det bli betydelig merarbeid med et system som forutsetter årlige søknader og tilsagnsbrev for drifts-/skjøtselstiltak som allerede er definert i en flerårig avtale. Det er viktig at slike problemstillinger blir avklart, også for at forskriften skal sikre forutsigbarhet, likebehandling og rettigheter for de potensielle søkerne.

Med hilsen

Bente Odlo e.f.
avdelingsdirektør

Stig Horsberg
seniorrådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.